

GYERGYÓI UJSÁG

A MAGYAR PÁRT PROGRAMJA ALAPJÁN.

Előfizetési árak:

Egy évre 200; felévre 100; negyedévre 50 Lei

Hirdetések milliméter díjszabás szerint.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Felelősszerkesztő:

Dr. SÁNDORY MIHÁLY

Kiadó laptulajdonos:

PUSKÁS J. ISTVÁN.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Regele Ferdinand-ut 33. sz. (Sándory-ház.)

Szerkesztőségi órák mindennap d. u. 2-3-ig.

Telefon: 14.

„Üres a fészek, nincs lakója már!”

— Irta: GÁSPÁR JÁNOS. —

Künn a tágas mezők sivár ölében épen úgy, mint az égbenyuló hegyek oldalát borító fenyvesek lehajló ágain, tanyát vert a halál, amely elnyom, elföd minden életet, minden szint és ilatot, tiszta, csillogó, fehér egyhangúságában megjelenik rajta a mozdulatlan és dermedt halál minden vonása.

Bent a pattogó kályhák szeliden ölelő melegében játszadozó gyermek-sereg az élet és az öröm angyalának lágyan suhogó megjelenését várja, tárgyalja, lesi, reméli és kívánja, hogy bőséges kézzel elszórja közöttük az igazi gyermeki örömet okozó csecsebecsét, karácsonyi ajándékokat.

Mily boldogok ezek az ártatlan lelkek, hogy nem látják, nem érzik künn, az élet küzdőterén mutatkozó nagy egyhangúságban, a tüdőklő fehérségben, a csipős, süvöltő, metsző, hideg szélben az élet és a szín, az illat és a báj elmúlását, sőt ki tudják tárni lelküket egy új öröm, a karácsonyi öröm befogadására.

Bár mi nagyok is lehetnénk igazi gyermekek, és a karácsonyi boldog jeleneteknek helyet tudnánk adni a szívéinkbe, a lelkünkbe, hol az élet durva harcai és küzdelmei folytonos izgalomban és ideges rángatózásban tartják egész lényünket.

Ha az év lefolyása alatt egyszerre tágu ki a szívéink a tiszta, ártatlan örömek befogadására; ha az élet és a folytonos küzdés el is zár hermetice a léleknek lágy és édes érzéséhez vezető minden szelepet — mégis azt hiszem, hogy a Karácsony, a békeesség ezen szent ünnepe az, amelyen nemcsak a gyermek, hanem a meglett ember is érzi az ártatlanságnak az örömeit, és hevesen kívánja, hogy ez a szép nap jöjjön, és lázas feszültségében minél tovább tartson.

Igen! az élet és az állandó küzdelem gyorsan rohanó, folyton zakatoló gépezete megáll egy pár pillanatra, és a gépek mellett silbakoló ember a téli éjből, a fagyos pályáról behuzódik a gyermekszobák lágyan ölelő, meleg légkörébe, és a hó leple alul kiássa az örökzöld fenyőfát, és beviszi a gyermekszobák reményeinek és örömeinek körébe, feldiszi, felgyújtja, fényt és színt ad neki, és azután kicsiny és nagy körülállják, arcukon az öröm, szívében a békeesség ömlik el, árad szét és ajkaikon a hála és a dicsőség imája zendül föl. Összeölelkezik lelkük érzése az angyalok imájával, és így hitük fényében, szívéük világában megszületik Jézus Krisztus, a békeesség királya, aki szegényes jászol-bölcsőjéből megnyugvást nyújt, békeességet áraszt a fölkavart, a nyugtalan emberi lélekbe.

Oh! bár ez állapot örökké tartana!

Oh! bár elhallgatna most egy pár napra minden politika, megszűnnék minden zavaró körülmény, oh! bár mindenki vissza tudna vonulni a család meleg, zavartalan örömei közé! Bár mindenki tudna ezeken a napokon szeretni, fedni és megbocsátani. Oh! bár tudna mindenki az édes és ártatlan gyermekkel örömeit, remélni, imádkozni, énekelni és lelkébe a kised Jézust beengedni, és az ő kegyelemteljes eljövételét szívből ünnepelni!

Bethlehem város lakosai nem adtak szállást a szegényes Szűz Máriának, kegyetlenül, szívtelenül, könyörtelenül elutasították Őt, de nem is ők részesültek az ujszülött Király csodálatos megjelenésében, az angyali édes énekekben, hanem a tiszta-lelkű, egyszerű pásztorok, kik vágyó lélekkel keresték, kik Hozzá siettek, kik messzi helyről imáadására Hozzá zarándokoltak.

Sajnos! a mai modern ember együtt érez a szívtelen bethlehemi lakókkal. Nem engedi be lelkébe a kis Jézust, kizár szívéből minden gyermeki ártatlanságot és tisztaságot. Nem érzi jól magát a gyermekszobában. Erőszakoskodik ki magát családjá köréből, és idegen elemek között, tiltott örömek és bűnös szórakozások tudják csak lefoglalni eldurvult lelkét.

Mit is beszélek? Hiszen üresek ma a gyermekszobák. A mai modern embernek nem kell gyermek. Nem tud ő örömeit a kisedekkel, az ártatlanokkal. Hiszen a mai modern embernek nem a boldog családapa, hanem az önös Herodes az eszményképe; és így nemcsak künn a sziporkázó hősivatagban, hanem metsző hideg van bent az üres gyermekszobában, a rideg családi körben is, mert „üres a fészek, nincs lakója már.”

Dr. László Dezső képviselő kamarai beszéde.

A képviselőház költségvetés-vitájának során az Országos Magyar Párt szükségesnek tartotta, hogy a költségvetés igazságtalanságai ellen felszólaljon és erélyesen tiltakozzék. Jósika báró beszéde után dr. László Dezső képviselőnk fejtette ki kézzelfoghatólag a nagyfontosságú kérdés körül ejtett számtalan hibát és mutatott rá azok orvoslásának módjára. Alábbiakban közöljük teljes beszédét. Hogy süket fülekre talált, az a mai idők legszomorubb jele.

Előnk ur! Képviselő urak!

Az elmúlt évben az egyes pártok vezetőitől megnyugtató nyilatkozatokat kaptunk arra vonatkozólag, hogy az ország kisebbségeinek helyzete megoldást nyer, s a liberális párt részéről épen Duca belügyminiszter ur volt az, aki elítélte, hogy a kisebbségi kérdés pártközi megállapodások tárgyát képezze, s rámutatott arra, hogy Romániának igenis van kisebbsége, s a kérdést meg kell oldani, még pedig törvényhozás útján.

Megnyugvólag vettük tudomásul ezen nyilatkozatokat, s várjuk azok bevalását. De nemcsak várjuk, hanem sürgettük is, mert a sok évi várakozás olyan helyzetet teremtett, hogy intézményeink fennmaradása további halasztást nem tűr.

Ennek ellenére még a mai napig sincs megoldás, a kérdés egy lépéssel sem ment előre s ma, amikor a költségvetést tárgyaljuk az 1928. évre, abban hiába keressük a kisebbségi intézmények segítségét, sehol, semmi cím alatt egy leut nem találunk.

Kötelessége a román államnak, hogy a kisebbségi kérdést rendezze, hogy nyugodt, megelégedett polgárokat lásson az országban. Belátást kell tanúsítson és tanulmányoznia kell a regáthoz kapcsolt területek állapotait, történelmi fejlődését s ezek figyelembe vételével a kisebbségi kérdéseket megoldani.

Tudott dolog, hogy Erdélyben az összes felekezeteknek iskoláik voltak, melyek kivétel nélkül államilag elismerték és segélyezték voltak. Ezek százados intézmények, történelmi multjuk

van, a nép ehhez szokott hozzá és a vallásos nevelés a társadalom és állam rendjét jobban biztosítja, s így azok fennmaradása egyenes kötelessége az államnak.

Ezek az iskolák kivétel nélkül államilag segélyezve voltak, s így kötelessége az államnak, hogy azokat ma is segélyezze. Kötelezettséget is vállalt erre vonatkozólag a Párisi egyezmény 10. §. második bekezdésében, mikor a kisebbségi jogok biztosítását vállalta, — továbbá elismerte később az állami elemi iskolákról szóló törvény 161. §-ában, — s ténylegesen az elismerést egy ízben, 1922-ben be is váltotta, mikor iskolai segélyt adott, — de sajnos, később beszüntette.

Egyenesen elismerte ezen kötelezettségét akkor, mikor a román és germán felekezeti iskoláknak az államsegélyt megadta és ma is megadja.

Igy csupán a magyar felekezeti iskolák segélyezése maradt el, mindazok ellenére, hogy nemzetközi egyezmény szól erről, kötelezettségvállalás van, s ettől eltekintve az összes pártok vezetői nyilatkoztak, hogy a kérdést rendezni fogják, s amikor soha, senki részéről ellentmondás nem történt, hogy a felekezeti iskoláknak az államsegélyt ne adják meg.

Mulasztás van, halogatás van, mely ma már vétek, s elég volt 9 esztendeig a kérdésben várni, s nem találhatják jogtalanának, ha ma követeljük az államsegély megadását.

Mi pontosan teljesítjük összes állampolgári kötelezettségeinket, s a költségvetés bevételeihez nagy összeggel járulunk hozzá s így jogosan várjuk, hogy abból a mi intézményeinknek is jusson megfelelő rész.

Rátérve a költségvetés földadó tételére, a következő tényre mutatok rá.

A költségvetés földadó tételei alig mutatnak apadást a mult évihez képest, mindannak dacára, hogy a jelenlegi kormány törvény által eltöröltette a mult évben hozott azt a törvényt, mely az 1923. évben kivetett adókat a háromszorosára emelte.

Ebből csak azt látjuk, hogy nem az 1923. évi adózás lett tervbe véve, hanem rendeletileg az adók felemelése lett utasításba adva.

Ez az adózó közönségnek a megtévesztése, amely abban a tudatban él, hogy adója jóval alacsonyabb lesz a múlt évinél, — de egyben a kérdésnek a parlamenti tárgyalástól való elvonása volt.

Mindenesetre adóemeléssel állunk szemben s az emelés kérdése és megvitatása a parlamenti tárgyalástól el lett vonva, s nem lett alkalom adva, hogy kifejtessük, hogy ezt a magas adózást a nép nem bírja el, s az ország gazdasági esődjé elkerülhetetlen, ha minden terhet a föld jövedelmére állapítunk meg és nem gondoskodunk más jövedelmi forrásokról.

Az egyéb tételekre vonatkozólag csatlakozom a Jósika által tett előterjesztésekhez és a költségvetést nem szavazom meg.

Aranymise Ditróban.

Ditró székely nagyközség 1928. évi január hó 8-ára nagy ünnepségre készül, akkor mondja aranymiséjét Takó János volt ditrói plebános főesperes.

A Székelyföld legszebb Istenházában, abban a templomban fogja bemutatni papi pályájának ötven esztendejével hálaadó áldozatát az egek hatalmas Urának, amely az ő vezetése alatt épült.

Abban a templomban, melyet 25 évi ditrói működésének koronájaképpen a ditróiak áldozatkészségével az ő munkássága adott a népnek büszkeségül, vigaszul a multtal s reménykeltően a jövő bizonytalanságával szemben.

Magas esztétikai érzéke, tisztultabb művészet iránti felfogása, puritán jelleme, erősen fegyelmezett gondolatvilága, népét lelkében fel-emelni óhajtó erős akarata hozta létre azon alkotásokat, melyeket ő e nagyközségnek adott.

Iskolák emelkedtek, kulturélet indult az ő böles vezetése mellett e nagy községben. Gyergyó hitélete is esperesége alatt intézményeiben, tartalmasságában erősödött és gyarapodott. Mindenre reányomta gondolkodásának, jellemének bélyegét.

Értéket kívánt teremteni annak, ami szívében égett. S ezen értékben belelehelte erős, tántorithatatlan jellemének energiáit.

Ha az idő támadja is azt, amit ő alkotott vagy megerősített, de megdönteni nem tudta.

Jöjj, mert vár szép templomod, várnak megtámadott iskoláid, várnak tanítói, s vár néped, hogy szellemed erejével acélozd meg megegyező gondolatukat, erős akaratom nagyságával tedd képessé a további küzdelemre, s Istentől nyert hatalmaddal add áldásodat azokra, kiket oly nagyon szerettél s kikért annyi jót cselekedtél.

Ditró község egyháztanácsa és iskolaszéke január 8-ára, midőn jóságos papját, Takó Jánost újból körébe várja, ünnepet rendez magának s erre a legmelegebb szeretettel ezennel meghívja e nagy ember minden barátját és tisztelőjét.

A résztvenni szándékozókat kéri a ditrói plebánia, hogy ezt január 2-ig jelentsék be.

Pusztulunk, veszünk!

Vasárnap van. A ditrói összekölyök népi tradícionális szokásokkal ünnepli a Vasárnapot, az Isten napját. És ő, a székely fajnak egyik sarja, büszke csodálattal nézem a Teremtő tiszteletét. Hiába! A sokat szidott, sokszor kigunyolt, ostromozott székely nép még tudja tisztelni az Istenét. Am duljon közte testvérháboru, am romboljon közte a széthúzás gyilkos átka, de még itt szívéből nem halt ki az Isten félelme és a testgörnyesztő, hajószító, létért küzdő munkája közben is megadja a ditrói nép Istennek azt, ami az Istené. Talán már megérti a munkában meggörnyedt pórnép, hogy csak a vallás szellemében maradhat fenn. Ezért is van oly ünnepi hangulat Ditróban Vasárnap. Az ujjonnan felszentelt harangok oly édesen, melegen szólnak a szittya szívekhez. Gyülekeznek, mennek oda, hol nehéz munkájuk elvégzésére erőt kapnak.

El-elnézem őket, Csaba utódait. Arcukról büszkeséget, testtartásukról nyugodtságot olvasok. De sajnos, ugyanakkor egy fájdalmas felfedezésre is jutottam. Fejük székely koponya, testtartásuk az ősök emlékeztetnek, de a ruházatuk nem a régi. Csak volt. A hideg téli szélben, templomi csendben nem suhog, nem

suttog leányainkon a szőtt szoknya. Székely leányaink keblét már nem fűdi anyáik által viselt „vizitka”. Nem látunk már ilyeneket. S nemcsak leányoknál lehet ezt szomorúan tapasztalni, hanem a legényeknél is. Fiainkon nem feszül már testhez álló fehér harisnya. Nem bizony. Csak láttunk. Csak volt.

Máma már nemcsak Ditróban, hanem még a legszegényebb községekben is bluzosodnak, aljasodnak a leányok, mert ráuntak az ősi székely viseletre, szőtt szoknyákra. Ráuntak, mert ráuntatják a messzi városokból hazavetődött, tőlük elszakadt, becsületből kikopott leánytársaik, akik már bubi frizurát, lerakott alját, libertin bluzot viselnek. Ráuntatják őket a viseletükre a társadalomnak eme tévedettjei, kiket székely természetükből kivetkőztetett a városi élet, a romlottság.

Lehuzzák székely legényeinkről azt a szép fehér harisnyát, a félművelt városi alakok, kik hajdan ők is abban jártak, lekaparják róluk a székely fajnak jellemző jegyét a világot járó, gyárakat turó, elkorcsosodott testvérek, mert hisz a bricsesz fekete nadrág, színes kabát urasabb. Sajnos, így van ez Székely Testvéreim. El-elnézem vasárnaponként, hogy gyülekeznek, hogy sietnek a templom felé a leányok, legények, de reájok nem lehet ismerni. Kivetkőztek teljesen ruházatukból. Szép szál legényeink fekete posztó ruhában mennek a templomba, hosszú nadrágban játszanak vasárnaponként a faluvégeken, kikent, kifent, vegyes illatokat árasztó hajjal énekelnek a fonókban. A leányaink hasonlóképpen.

Hej pedig de szép volt hajdan! Mikor még leányaink csipőjén szőtt szoknya járta, ropta a ropogós magyar csárdást, mikor még vasárnap a tánc hevében hullámozó kebleket házi szőtt födte, s hajukban a nyári szellő piros pántlikát lengetett. De szép is volt, mikor még fehér harisnyában, magyar csizmában, kabátban, pörge kalapban cicáztak a legények a leányokkal. Milyen szép is volt!!

De ti, székely Testvéreim, öntudatlanul, durva kezekkel téptétek le magatokról azt, ami apáinknak a legszentebb volt. Nem félték attól, hogy ősapáink megfordulnak a sirjukban és átkozni fogják azt a fajt, amelynek átok helyett áldásra volna szüksége?

De még tehetünk valamit! Még nem késő! Dobjuk le magunkról azt a cifra ruhát! Vegyük elő székely leányaink a félretett szőtt szoknyákat, vagy ha nincs, szőjjenek a hosszú téli estéken. Kerüljenek ismét legényeink testére a magyar kabátok, harisnyák. Mert elvesz az a parányi kis székely nép, mert ha ősi szokásainkból kivetkőzünk, előbb-utóbb eltűnünk. Pedig ez a székely nép nem tűnhet el, nekünk élnünk kell, de csak ősi tradícióinkban, mert ha nem: „Pusztulunk, veszünk; mint oldott kéve, széthull . . . !!!”

Ifj. Vadász József.

Rablótámadás Borszék mellett.

Mult számunkban írtunk le egy rablóhistóriát, s ujságunk még biztosan oda se ért Borszékra, máris újabb esetek beszélgetnek magukról és segitenek megalapozni a fürdő jövő évi szezonját és emelni látogatottságát.

14 én Hadl Gyula, a Xylon Rt. igazgatója autózott Toplicáról Borszékra. Egy kanyarban eltörleszolja az ut, négy fegyveres rabló agyonlövélssel fenyegeti az utasokat, ha pénzüket azonnal át nem adják. Amíg a rablók követelőztek, a szemfüles soffőr észrevette, hogy a torlasz hiányos, az ut egyik szélén van egy kis szabad rés. Teljes gázt engedve, faképnél hagyta a meglepett rablókat s utasait hiba nélkül beszállította Borszékra.

16-án a hévizi állomásról igyekezett Bogdán autobusza Borszék felé. A Krángatetón, az ut legmagasabb pontján kövek, boronák, szabályszerű torlasz, megállást parancsol. Alig áll meg a kocsi, négy fegyveres ember kerül elő. Az utasok közé lőnek. A kocsiban volt a hollói csendőrőrmester, aki viszonzta a lövést. Egyik sem talált.

A bátor őrmester kiugrott a kocsiból s fegyverét a rablók felé tartva, kényszerítette őket, hogy adják meg magukat.

Megkötözve a hévizi rendőrségre szállította be a jó fogást. Kiderült, hogy a rablók hollói románok, akik úgy látszik, egy kis jövedelmező mellékkeresetre igyekeztek szert tenni.

Kihallgatásuk során azt is bevallották, hogy a mult heti rablásokat és rablógyilkossági kísérletet is ők követték el s két borvizes székelytől összesen ötezerháromszáz lejt vettek el.

HIREK.

Limanova.

Aranyglóriás fényáradatban ragyog Limanova síkján a komor méltósággal eltekintő dóm. A késő decemberi napsugarak milliárd gyémánt szemcsével hintik tele a templom fagyos oromzatát. Szípkázik, ragyog, csillámlik, amint a fénykévek megtörnek rajta s ünnepi méltósággal uralja a fen-sikot, a nem rég mult idők dicsőséges csatamezejét. Bent orgona zendül, ezrek ajkáról, egy nép szívéből, kél hálaének. A limanovai győzelem emlékét üli a szabaddá lett lengyel nép. Kilencszáz esztendő testvérérzéssel, megtört remények véráldozatos fájdalomával lelkében, e harcmezőre eljött együtt ünnepelni a másik testvérnemzet is. Részt kér az ünnepből, mert részt vett a küzdelemben is. Magyar vitézség segítette győzelemre Limanovánál a szabadság zászlaját, magyar vértől lett pirosabb a lengyel föld téli takarója, hogy alóla a szent szabadság vérpiros rózsái viruljanak. Tíz esztendő multán, két nemzet fiainak imája fonódik egybe. Az egyik a hála és öröm fohásza, a másiktól a hit és remény buzog kiapadhatlanul.

Mindenkinek kellemes ünnepeket kívánunk.

— Felhívjuk olvasóink figyelmét dr. Wil-ler József képviselőnk tartalmas cikkére, amelyet mellékletünk vezetőhelyén közlünk. Örömmel hozhatjuk egyébként közönségünk tudomására, hogy agilis, szimpatikus képviselőnk megígérte, hogy jövőben gyakran fog bennünket írásaival felkeresni, miután nagy elfoglaltsága miatt választóival a kontaktust személyes gyak-rabbi látogatásaival nem tarthatja fenn s így rajtunk keresztül fogja a közönséget a Magyar Párt parlamenti tevékenységéről, harcáról, küzdelméről időnként tájékoztatni. A magunk részéről csak örömnünknek adhatunk kifejezést azért, mert jótollu képviselőnk mindig talpra-esett cikkeivel lapunk nivóját emelni segít.

— Tanácsülés. Gyergyószentmiklós város tanácsa e hónap 30-án tanácsulást tart a követ-kező tárgysorozattal: 1. Óvodatelek kijelölése. 2. Izraelita hitközség kérése, terület átengedés iránt. 3. R. kath. leánynevelő intézet kibővíté-sének segélyezése. 4. Taxa felebbezések. 5. Dr. Gaal Alajos orvos kérése. 6. 1928 évi költség-vetés előirányzat. 7. Villanyárammérő órák be-szerzése. 8. Polgármester jelentése.

— A Misszió kéri a közönséget, hogy ja-nuár 3-iki teaestéjén minél nagyobb számban jelenjék meg. Ezen este jövedelme az Árvaház-nak van szánva, s minden bevett lej talán egy-egy árva könnyét száritja fel.

— Dr. Puskás Levente képkiallitása a Kereskedői Körben. A Kereskedői Kör helyi-ségében öt csinos és hangulatos festmény vonja magára a látogató figyelmét, melyeknek mestere dr. Puskás Levente ditrói ügyvéd.

Dr. Puskás dilettáns festő, azonban képei dilettánszt meghaladó tehetségről tesznek tanu-ságot. Zsánere a tájképfestés, s munkáiban igen nagy megfigyelőképeség, színérzék és studium-ról tesz bizonyosságot. Munkáit a legapróbb rész-letekig kidolgozza anélkül, hogy a színek sok-féleségében a legkisebb disszonancia is lenne.

Különösen megkapó gyilkostói részlete a Nagycohárdal, mely egészen uralja a többi képeit.

Emellett egy brassói tájképrészlet, közben egy finom esendélet, majd egy falusi utcarészlet és egy temetőrészlet képezi az egész kiállítást.

Dr. Puskás magával született tehetséggel rendelkezik, kár, hogy rendes és céltudatos ki-képzésben nem részesült. Munkái a legszebb szalonoknak is díszére válnának.

— Halálozás. Özv. Csiby Barabás Jánosné, szül. Mezei Franciska 80 éves korában f. hó 20-án elhunyt. Az elhunytban Csiby János volt ipartestületi elnök polgártársunk édesanyját gyászolja. Temetése f. hó 22-én volt nagy rész-vét mellett.

Hiábavaló minden okoskodás, mégis csak a

„HANGYA”

a legjobb bevásárlási forrás!

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca

— **Magyar Párt csiki tagozatának intézőbizottsági gyűlése.** A Párt csikmegyei tagozata legközelebbi gyűlését januárban fogja Gyergyószentmiklóson megtartani, mely alkalommal Gyárfás Elemér szenátor, dr. László Dezső és dr. Willer József kamarai képviselők fognak beszámolót tartani. Az intézőbizottság több aktuális és fontos kérdést tárgyal le, ami azért is helyes, hogy kellően tájékoztassák a közvéleményt. A gyűlés pontos idejét később fogjuk közölni.

— **Parlamenti szünet.** A kamara üléseit az ünnepekre való tekintettel január 25-ig napolták el.

— **Az Árvaház karácsonya.** Az a szó, hogy árva, bánatot, könnyet juttat az ember eszébe. Szomorú sors, fájdalmas. Szerencse, hogy vannak emberek, akiknek jó szíve felelőti néha a kegyetlen végzet csapását s mosolyt varázsol az árvák ajkára. Karácsonykor mindenki örvend. Hogy az Árvaház is megülhesse a szeretet ünnepét, a gyergyószentmiklósi Ipartestület gyűjtést indított. Husz lejt kért a szolgálta, hogy végigjárja az iparosokat, mire Novák Béla kivette kezéből az ívet s elment minden egyes iparoshoz maga. Hogy a husz lejt is megmaradjon. Negyvenkét helyről összesen 3140 lejt gyűjtött össze. Meghatottság fog el, míg e sorokat írjuk, s azt kívánjuk a buzgó gyűjtőnek, hogy olyan örömben legyen neki is része, mint amilyent a szegény kis árváknak szerzett. Az adományozók névsorát jövő számunkban közöljük.

— **Rendőrbál.** A gyergyószentmiklósi államrendőrség a vármegyei prefektus védnöksége alatt, január 6-án, a Laurentzyben, a rendőregénység segítségével. bált rendez. Ezuton is kéri a közönség támogatását. Ha valaki meghívót tévedésből nem kapott volna, forduljon Csobotár Aurel irodafőnökhöz.

— **Előadás Tekerőpatakon.** A tekerőpataki önkéntes Tűzoltó Egyesület december 25. és 26-án este 8 órai kezdettel működő előadást rendez. Szinrekerül Géczy István népszínműve, a Vörös sipka, a tekerőpataki működő előadásában. Az estét Vadász József tűzoltóparancsnok, elemiiskolai igazgató és Palavits József kántortartó rendezik.

— **Kettészelte a vonat.** Mikló Balázs gyergyóújfalvi kereskedőt f. hó 17-én a nyárádszentmiklósi vonaton kettészelte. Azonnal meghalt. Özv. édesanyján s testvérein kívül barátai gyászolják.

— **Kézrekerült betörő.** Nád Tamás gyergyószentmiklósi iparosnál tavaly novemberben ismeretlen tettesek betörést követtek el, amelynek folytán Nád tizezer lejt körüli kárt szenvedett. A rendőrség mostanáig kereste a tettest eredmény nélkül, míg 22-én sikerült elfogni Balla Sándor 19 éves tinkáki legény személyében, aki tettét be is vallotta. A fiatal betörőt kihallgatás után átadták a szeredai ügyésznek.

— **A fagy áldozata.** Máté András csomafalvi gazda 10-én az erdőre ment. Szánját megrakta fával s hazafelé igyekezett, amikor egy patakon átmenve a szán a vízben megakadt. Sikerült kiemelnie, de közben vizes lett ruhája, mely a csikorgó hidegben keményre fagyott rajta s megakadályozta a járásban. A földre esett, s reggel, amikor megtalálták, bár még életben volt, annyira megfagyott, hogy lábai és kezei egészen megfakadtak. Életbenmaradásához így kevés a remény.

* **Fiatal, egészséges, bőtejtű szoptatós dajka ajánlkozik.** Felvilágosítást ad Mándoki Antalnén Joseni—Gyergyóalfalu, Alsószeg 10. sz. alatt.

Toplicai hírek.

— **Városi ügyek.** Nem régóta város Toplica, de úgy látszik, nem is lesz sokáig. A városi gazdálkodás igen sok pénzbe kerül, az adóterhek egyre magasabbak, úgy hogy a lakosság nagyrésze komolyan azon gondolkozik, hogy újra falu legyen Héviz, mert azt mondják, nem a néven fordul meg a boldogság, hogy falunak vagy városnak hívják-e azt a helységet, ahol lakunk, hanem az emberek műveltségén, társadalmi képzettségén. Természetes, sokan vannak olyanok is, akik sajnálják a jobban hangzó elnevezést s ezek azon igyekeznek, hogy Héviz ne „sülyedjen vissza a falusorba“, hanem lehetőleg város maradjon, azonban csökkentett adminisztrációs költségekkel. Egyelőre huszonegy városi tisztviselőből tízet elbocsájtának, hogy a városi közigazgatás kevesebbe kerüljön.

— **Ipariskola.** A közoktatásügyi miniszter Maroshévízen alsó tagozatú három évfolyamu ipariskolát állított fel. Minden ipar-szakmával foglalkozik az új iskola, mely az ipari továbbképzésre jelentékeny hatást gyakorolhat. Tanulva, sajnos, csupán román.

— **Új bank.** A napokban létesült Maroshévízen egy új bank, a „Topliceana“ ötmillió alapítókével. A részvényeket román érdeklőség jegyezte le. Legelőkelőbb a részvényesek közül Christea Miron régens-pátriárka, nyolcszáz részvénnyel. A bank igazgatója, ki egyelőre könyvelője is, Tolan Ion nyomdatulajdonos.

— **A türelem gyümölcse.** Maroshévízen van egy uriember, Mircse Albert, az OFA hivatalnok. Nagy madárkedvelő. Három olyan szelid madara van, hogy mindenki megcsodálja. Egy tengelic és egy havasi pinty él egy kánári társaságában. Kalitkájuk ajtaja mindig nyitva s a kedves állatok szabadon járnak-kelnek az egész lakásban. Kedvelt tartózkodási helyük a kalitka előtt felállított fenyőfa. Ugy látszik, nagyon megszerették kenyérmorzsádozójukat, mert el nem hagynák a világért sem, a szobajátó maradhat nyitva, ők nem repülnek a szabadba, ahol nincs gazda, nincs szeretet, csak hideg. — Bármelyik állatkedvelő csak elismeréssel nézheti a szelid madarak kedves csoportját, amelyre gazdájuk, igazán nem ok nélkül, büszke.

— **Isten keze.** A múlt napokban Hévízen lopás történt. Buzila Ilie jó módú román gazdától lopta el valaki két ökör árát. A rendőrség nyomozni kezdett az ügyben s letartóztatott egy embert, aki nem tudott biztos alibit igazolni. Megverték, hogy így vallomást csikarjanak ki tőle, kinözték, azonban minden pozitív eredmény nélkül. A szerencsétlenre bizonyára börtön várt volna, ha a véletlen ki nem deríti az igazságot. Buzila veje, aki a lopást elkövette s akit úgy látszik erősen gyötört a lelkiismeretfurdalás, egy nap nem bírta tovább, bevallotta mindenkinek, kikiabálta bűnét. Mind igazoltatásban viselkedett s mire letartóztatták volna, látták, hogy örült. A börtön helyett elmeorvosi intézetbe szállították.

EGÉSZSÉGÜGY.

A vérbaj. (Syphilis.)

A világháború egyik szomorú következménye a vérbajnak óriási méretekben való elterjedése. Romániában évente több, mint 15.000 ember vérbajban pusztul el s így joggal tekinthetjük ma egyik legveszedelmesebb népbetegségnek, ami ellen minden rendelkezésre álló

eszközzel küzdeni kell. A küzdelem egyik hatatos eszköze a következményeiben oly rettenetes betegség igazi lényegének minél szélesebb rétegekkel való megismertetése. Ezt kísérlem meg ezuttal, amennyiben e lap keretei azt lehetővé teszik.

A vérbajt már az ókori népek is ismerték, de az orvosi irodalomban csak a XV. században találunk róla említést, mikor is járványszerűleg dühöngött Franciaországban. Innen is eredhet a „francos“ népies elnevezés.

A syphilis kórokozóját: a spirochaeta pallidat 1905-ben Schaudin fedezte fel. A spirochaeta pallida igen vékony, több csavarulattal bíró dugóhúzó szerű állatocskák (protozoon), ami szabad szemmel nem, csak mikroszkoppal látható.

A vérbajos ember vérében rengeteg ilyen spirochaeta kering, valamint nagyszámban mutatható ki az orr, szájüreg, nyelv, nemrészek, végbélkörnyék stb. syphilises sebeiből. Sikerült kimutatni a szoptató anya tejéből, sőt a férfi ondójából is.

A teljesen ép bőr és ép nyálkahártya biztosan véd a fertőzéstől. De ha a legkisebb, szabad szemmel alighogy látható sérülés is van akár a bőrön, akár a fentemlített helyek nyálkahártyáján és a vérbajos emberből csak egyetlen egy spirochaeta is e sérült helyre jut, kész a fertőzés.

A fertőzésnek két fő módja van: az érintkezési fertőzés és a veleszületett fertőzés. Az érintkezési fertőzés leggyakrabban vérbajos egyénnel való nemi érintkezés útján történik, de elég gyakran előfordul nemi érintkezés nélkül is. Ha valaki pl. syphilises beteg evőeszközeit, poharát, fogkefáját, irrigatorát, borotváját stb. használja, syphilises egyénnel csókolózik stb. A gavallér szájából viccesen kivett cigarettának tovább szívása syphilises fertőzés okozója lehet.

Pontos kísérletek szerint vérbajos egyéntől használt pohárban fél óra múlva is rengeteg spirochaetát sikerült kimutatni.

Ezeknek ismeretében adva van a védekezés módja is. Syphilisre gyanús egyénnel nemi érintkezés elkerülése! Minthogy azonban a syphilist sokszor még az orvos is csak vizsgálat után tudja megállapítani, elgondolható, hogy mily óvatosság szükséges e téren.

A syphilises beteg dolgaitól már sokkal könnyebb az óvakodás. Soha másnak a poharából ne igyunk! Soha másnak evőeszközét, fogkefáját, borotváját, irrigatorát ne használjuk közvetlen más után! Előbb mindig alapos tisztogatás forró vízzel, ha lehet, kifőzés s tiszta ruhával szárazra törés. Legelőszérűbb már a gyereket a családban rászoktatni arra, hogy még anyja, apja, testvérei poharába se igyék bele, hanem mindig meglegyen a saját külön pohara. Így később még szokásból sem iszik más után s így a jó nevelés egy értékes fegyvert adott a kezébe a syphilis elleni védekezésben.

Nem mulaszthatom el ez alkalommal, hogy a nép irányítóinak a figyelmét fel ne hívjam a falusi nép egy megrögzött, rossz szokására. Lakadalmak, kalakák, torok, fonók stb. alkalmával ismételtén láttam még jobb székely gazdánál is, hogy az asztal körül ülő 15—20 ember kézről-kézre adja a pálinkás üveget, legfőleg egy kicsit a tenyerével megtörli az üveg száját s így isznak belőle egymásután. A vérbajnak a világháború után való nagy elterjedtsége mellett fel sem tudom tételezni, hogy az asztal

Kartelen kívül!

Leköt:

tűz-, betöréslapás-, üvegtörési-, géptörési-, szállítmány-, baleset-, szavatossági- és automobilbiztosításokat, továbbá

életbiztosításokat

a legelőnyösebb módok szerint és modern kötvényfeltételekkel.

„STEUA ROMÂNIEI“ BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG.

Alapítke és saját tartalékalapok 100.000.000.

Csikmegyei felügyelőség: 10—5
GHEORGHENI, CAL. REGELE FERDINAND 34.

Részesítse figyelmében:

Amortizációs (sorso-
lások) népbiztosításunkat!

115.—, illetve 175.—

lei havi járulék ellenében minden formáság nélkül

20.000.—, vagy 30.000.—

leiről szóló kötvényt válthat és ha a szerencse kedvez Önnek, úgy már az első díjrészlet után felveheti a

teljes biztosított összeget.

körül ülő 15—20 ember közül legalább egynek ne legyen syphilise s így valamennyi jelenlevő ki van téve a veszedelmes betegséggel való megfertőzésnek. Azért igen nagy szolgálatot tesz székely fajtájának, ha minden alkalmat megragad e vészes következményű szokás okkal-móddal való leküzdésére.

A betegség lefolyásában rendszerint 3 szakot különböztetünk meg. A betegség első szakában csak a fertőzéstől számított 3 hét múlva jelentkeznek az első látható tünetek. A fertőzés helyén ugynevezett kemény fekély jön létre. A 4-ik héten a környéki nyirokmirigyek megduzzadnak, de fájdalomtalanok és gennyedésre nem hajlamosak. A 7-ik hétben a könyökhajlat, a 8-ik hétben a nyak és tarkó mirigyei is megnagyobbodnak.

A másodlagos szak a 8-ik hét végén általános közérzési zavarral kezdődik. Igen heves, főképp éjjel annyira fokozódó fejfájás szokott fellépni, hogy a beteg kiugrik az ágyából. A 9-ik héten jelentkeznek a bőrkiütések. Körülírt piros foltok ezek, melyek a mellkas, hasfal bőrét és a végtagok hajlító oldalait szimmetrikusan lepik el.

Pár nap múlva eltűnnek, de rendszertelen módon a test más és más helyén hónapokon, sőt 1, 1½ éven át is újra és újra megjelenhetnek.

Igen jellemző tünet, hogy fájdalom, viszketés, hámlás nincs, ellentétben más bőrbetegségekkel.

Ebben a szakban látjuk a végbélnyílás körül, vagy a nemzőszerveken a széles, lapos szemölcsök fejlődését. A száj-garatür nyálkahártyáján körülírt foltos megvastagodások keletkeznek, melyek hónapokra rekedtté tehetik a beteget. A haj foltos kihullása, idősült nátha, szaru- és szivárványhártyalob, a csontokon fellépő megvastagodások stb. mind ezen szak jellemző tünetei. Ez a szak évekig eltarthat s igen sokszor megtörténik, hogy a beteg ebben a szakban teljesen egészségesnek érzi magát s rajta a leggondosabb orvosi vizsgálat sem tud semmi külső elváltozást észlelni. Ilyenkor persze csak a vérvizsgálat vezethet a helyes utra.

A harmadlagos szak jellemző terméke a gumma: a bujakóros lágy daganat. Ez a legkülönbözőbb szervekben lép fel s eszerint más és más bajt okozhat. Így: májdaganat, lép-daganat, szívbaj, korai érrelmeszesedés, agyvérzés, sokizületi csusz, és az idegrendszer legkülönbözőbb betegségei. A syphilises fertőzés késői következménye a gerincevelő sorvadás (tabes dorsalis) és a hűdéses elmezavar is (paralysis progressiva).

Szóval a gyógykezelés nélkül maradt syphilises beteg amugy is eléggé szomorú élete az örültek házában végződik. Szerencsére a betegséggel szemben oly hathatós gyógyszerrel rendelkezünk, mellyel a ma modern orvosa teljesen meg tudja gyógyítani a betegséget. Erről azonban, valamint a betegség örökölhető voltáról következő cikkemben fogok megemlékezni.

Dr. Csiky János.

SPORT.

Magyar boxolók győzelme a csehek felett. Folyó hó 17-én Budapesten rendezett boxmérkőzést a magyarok 14:2 arányban nyerték meg a csehekekkel szemben.

Ferencváros bajnokcsapata görögországi turáján 4:2 arányban győzte le az Olympiakos csapatát Athénben.

A szegedi Bátya a Beogradszki S. K. ellen aratott győzelmet 3:1 arányban Belgrádban.

A nemzetközi jégchokki mérkőzést Budapesten a bécsi Cottage Eislaufverein csapatával szemben a magyarok 5:1 arányban nyerték meg.

A magyar Mechlovits a berlini ping-pong versenyen 3:1 arányban győzte le a lipcei Baumgartent.

Helyi sporthirek. A Sport Egylet évi rendes közgyűlése folyó hó 18-án folyt le elég élénk érdeklődés mellett. A közgyűlés egyhangú bizalmából 3 évi időtartamra az igazgatóválasztmány tagjai lettek: Dr. László Dezső, Puskás István, dr. Csiky János, László Antal, dr. László

zár Péter, Nagy Gyula, ifj. Deér Kálmán, dr. Makkay Domokos, dr. Lukáts Tamás, dr. Gaal Alajos, dr. Nagy Lajosné, Barabássy Józsefné, dr. Nagy Józsefné, Lázár Gerőné, Kassay Imréné, Bajna András, Gergely Menyhért, Vákár László.

Az indítványok során dr. Csiky János tett indítványt arra vonatkozólag, hogy a városi tanácstól a Sport Egylet részére segély felvételét kérjék a város jövő évi büdzséjébe. A közgyűlés az indítvány értelmében határoz s a kiküldött bizottság már a városi tanácshoz juttatta az egyletnek jogos és méltányos kérését. Reméljük, hogy a városi tanács legalább olyan mértékben méltányolni fogja a Sport Egylet nemes intencióit, mint a többi erdélyi városok s a kérvényben jelzett összeget a maga egészében beilleszti jövő évi költségvetésébe.

Értesülésünk szerint az új választmány már legközelebb ülést tart dr. László Dezső kamarai képviselő elnöklétével, mikor is a közgyűlés utasításai értelmében több fontos dolog kerül megvitatásra.

KÖZGAZDASÁG.

A holland kölcsön ügye.

Amint azt a kolozsvári lapok is közlik, a napokban küldöttség kereste fel Gróf Majláth Gusztáv püspök urat, hogy hozzájárulását kérje a felveendő hollandi kölcsönhöz. A küldöttséget Szabó György apát-plebános és dr. Todor Béla egyházközségi főgondnok vezette, akik teljes helyzetismerettel mutattak rá a székely egyházközségek és lakosság súlyos gazdasági helyzetére és kérték a püspöki főhatóság hozzájárulását és támogatását. A Püspök Ur. Önméltósága részéről, mint mindig, most is megértéssel és szeretettel találkozott a hívek kérése és elvi hozzájárulását adta a kölcsön felvételéhez.

Értesülésünk szerint nem rég érkezett Am-

sterdamról értesítés, ahol személyes tárgyalások folynak a perfektuálás érdekében és már a közel napokban részletes tájékoztatást vár az egyháztanács a tárgyalásokat folytató Ladó Istvántól. Amennyiben előre nem látott akadályok nem késleltetik a tárgyalásokat, úgy remélhető, rövidesen kivitelre kerül a kölcsön felvétele, amely nagy segítséget fog jelenteni a súlyos gazdasági válsággal küzdő székely lakosságnak.

Itt még megjegyezni kívánjuk, hogy alapos tájékozódásunk során arról győződünk meg, hogy a kölcsön felvétele ügyében minden illetékes tényező a legmesszebb menő jóakarattal jár el és teljes odaadással működik közre a siker érdekében. Ugyanugy a pénzügyezetek is a legjobb indulattal és reménykedve várják, mert az olcsó tőke nagy megkönnyebbülést fog jelenteni számunkra és egyben megnyitja a lehetőségét annak, hogy az eddigi elviselhetetlen kamatterheken könnyíthessenek.

Amint látjuk, a kölcsön ügy a lehető legkomolyabb stádiumban van. Azok a sajtóközlemények, melyek akár szándékosság, vagy felületes informáltság alapján, komolytalannak nevezték a kölcsön akciót, nem tesznek az ügynek jó szolgálatot. Ezért kérünk kell, hogy ha már segíteni nem tudnak, legalább ne rontsanak és ne hintsék el a meggyanúsítás káros magvait.

A Gyergyói Bank és Takarékpénztár alaptőke-emelése.

A hivatalos lap nyomán közöljük, miszerint a Comisiunei Speciale Economice 109108. szám alatt engedélyt adott a Gyergyói Banknak, hogy jelenlegi másfél millió lej alaptőkéjét 5.000.000 lejre felemelhesse. A közgyűlés megbízása folytán az intézet igazgatósága megtette a szükséges intézkedéseket és már a közel jövőben meg fog történni az új részvénykibocsátás. Az alaptőke sikeres felemelése máris biztosítva van.

Könyvujjdonságok

nagy választékban

Sándory könyvkereskedésben.

Merza és Bocsánczi

női- és férfidivat-üzlet

Gheorgheni.

Főter.

Szabó Márton utóda

cipőüzletében Gyergyószentmiklóson szerezheti be legjutányosabban a legjobb minőségű gyermek, női és férfi cipőit, hó és sárcipőit.

Nagy választék! Pontos kiszolgálás! Olcsó árak!

10-6

Tisztviselőknak, hivatalnokoknak kedvezmény!

Wimpassing márkájú hócipőim a legolcsóbbak.

ILLATSZEREK, SZAPPANOK!!

és egyéb toilette cikkek

Gyergyószentmiklóson

a legolcsóbban árusít

a „VÉNUS” parfümeria.

Szives pártfogást kér Ausländer Béla droguista.

10-6

A Gyergyói Ujság karácsonyi melléklete.

Nem követelünk privilégiumokat.

A Gyergyói Ujság számára írta **Willer József dr.**, az orsz. Magyar Párt parlamenti főtitkára.

Istenben boldogult Bratianu Ionel találta ki egyszer, réges-régen, kevés-sel az impérium-változás után azt a zseniális igazságtalanságot, hogy „a kisebbségek nem jogegyenlőséget, hanem privilégiumokat követelnek.” Zseniális volt a mondás, annak kell lennie, különben tisztára érthetetlen volna, hogyan tudta magát oly mélységesen befészkelni a román közhitbe, a politikai argóba, hogy kilenc éve ezt az egyetlen frázist koptatják, untatják, variálják összes „kisebbségi sz. kértő-ink, ott a liberális fronton, valahányszor szükségét érzik egy kis érdemszerzésnek, olesó szónoki babérgyűjtésnek. Hogy mennyi igazságtalanságot rejteget magában ez a fölkapott szállóige, azt talán még a kisebbségi polgár maga sem tudja, mert sokkal jobban leköti a létért való ádáz küzdelem a figyelmét, semhogy tiszta képet alkothatna magának a Magyar Párt küzdelmeiről, melyeket napról napra folytatni kénytelen egy népi kisebbség legelemibb jogainak védelmére.

Nagyon hosszúra nyulna ez a cikk, ha a közélet minden vonatkozásában be akarnók bizonyítani, hogy a magyar kisebbség mennyire távol áll holmi privilégiumok hajhászásától. De teljesen elég is, ha csak néhány iskolaügyi séroalmunkat nézünk meg közelebbről, hogy még az elfogulatlanabb román olvasó is megítélhesse, vajjon előjogokat követel-e a magyarság, amikor a mai tarthatatlan állapotok ellen egyre türelmetlenebbül kénytelen tiltakozni.

Itt van mindenekelőtt iskoláink nyilvánossági jogának kérdése. Ezt a kifejezést bizonyára számtalanszor olvashatta közönségünk a lapok hasábjain, azt azonban csak a beavatottak tudják, hogy a nyilvánossági jog megtagadása micsoda diabolikus fegyver a magyar iskolák végső megsemmisítésére.

Az a magyar tanintézet, amelynek nincs nyilvánossági joga, nem adhat ki államérvényes bizonyítványt. A növendékek idegen iskolában, idegen bizottság előtt kötelesek vizsgázni, ami szüleik horribilis anyagi megterhelésével jár. De egészen eltekintve a kérdés anyagi oldalától könnyű elképzelni, micsoda fegyver uralkodhatik az olyan iskolában, ahol a diák nem függ a tanártól. A tudásvágy, a boldogulás erős akarata nagyon csekély százalékát tartja féken a kis diákoknak. A pofon, gorombáskodás durva eszközeiből senki se kér. Marad a bukás réme, amely pórázon tartja az önérzeti tultengést ép abban a korban leginkább, amelyben szigorú önfegyelmet követelni kész nevetség volna. Paradicsomi állapotokat teremt tehát az a helyzet, amikor az éretlen nebuló imígyen elmélkedhetik a tanáráról, aki akár viselkedéséért, akár hanyagságáért megrója: „Tőlem ugyan meg is pukkadhatsz mérgebben, hiszen úgy se te fogsz engem vizsgáztatni.” A szülő lelkiállapota meg egyenesen leirhatatlan, mikor ilyen iskolába beadja a gyermekét abban a tudatban, hogy rettentő pénzt fog elköl-

teni s a tetejébe még el is buktatják — szinte matematikai bizonyossággal — a gyermekét. Csoda-e, ha ilyen körülmények között legjobb iskoláink is elnéptelenednek a lehető legrövidebb időn belül? Hogy mindezek tetejébe a nyilvánossági jogától megfosztott kisebbségi iskola tantestülete fölött a felügyeleti és fegyelmi jogot közvetlenül a miniszter gyakorolja, azt az egyházat pedig, mely végső erőfeszítéssel fenntartja az intézetet, szinte minden jogából kinullázzák: csak növeli a képlesújtó hatását.

De mit szóljanak azok a szegény, szinmagyar községeink, amelyek az érvényben levő állami- és magánoktatási törvények jóvoltából kötelesek állami iskolát felállítani, akkor is, ha egyetlen román tanuló nincs a faluban és ha a kisebbségi egyházak modern iskolát tartanak fenn a saját gyermekeik számára? Privilégium, még pedig a javából, hogy a magyar polgár kétszeres iskola-adó terhe alatt nyög, anélkül, hogy tudná, miért. Maga Petroviciu miniszter is, aki sok megértést tanusított irányunkban, (csak kár, hogy nem volt ereje a jobb érzésre valló rendelkezései életbeléptetésére): fájdalomnak minősítette ezt az állapotot, de a törvény emberséges megváltoztatására már nem vállalkozott.

Egyik ékes privilégiumunk a Székelyföldön, hogy olyan tanítók oktatják a gyermekeinket, akik egy szót sem értenek a nyelvükön. Mondanunk is fölösleges, hogy a nyelvi nehézségekkel küzködő öklömnnyi kisebbségi polgár nem tanul semmit. Privilégiuma marad egy egész hosszú, keserves életre a tudatlansága, melyet egy rövidlátó, boldogtalan rendszernek köszönhet. Bizonyára meg is fogja köszönni.

Azokat a regáti tanerőket, akik vállalkoznak (hát nem vállalkoznak?) arra, hogy az úgynevezett „kultur-zónában”, értsd: Erdélyben tanítsanak, kétszeres fizetés illeti meg. Helyes, kapjanak háromszorosát, ettől se telik nekik pástétomra. De amikor a kisebbségek hiába mutatnak rá a nemzetközi szerződésre, az ország törvényére és az emberiség elemi követelményére, mikor államsegély iránti kérelmük siket fülekre talál és ennek folytán a kisebbségi tanerő még a normális fizetését se tudja megkapni: akkor privilégizálnak mégsem a kisebbségi tanerőt, hanem a dupla fizetést élvező regátit kell minősíteniük, legkiváltképen olyan helyen, ahol az anyagi összeomlás szélére sodort község majd csak ezután lesz képes az állami iskolát fölépíteni, s így a jóelőre kinevezett tanító ur egyebet se csinál a dupla gázsijáért, mint nap-hosszat a falu utcáját mérni.

Nem lehet e szívekbe markoló panaszok ellen statisztikai adatokkal operálni, amelyek azt akarják bizonyítani, hogy mennyivel több ma a kisebbségi iskola, mint volt hajdanán. Nem beszélve arról, hogy ez adatok kiindulási alapja merőben téves — ennek igazolására külön cikket kéne írunk

— a főkérdés mégis csak az marad, hogy a meglévő iskolák milyen elbánásban részesülnek? Mert hiába van kisebbségi iskolánk, ha abban guzsba kötik a kisebbségi oktatást és ha az az iskola már születése pillanatában pusztulásra, lassu, diestelen elsenyvedésre van kárhoztatva. A nyílt betiltásnál ez bizonyítva körmönfontabb, de annál kevésbé őszinte politika.

Nem is folytatjuk. Elveszi végleg a kedvünket a higgadt fejtegetéstől, ha arra a sok szomorú szívű diákra gondolunk, akiket kitiltottak a magyar iskolából, mert zsidó a vallásuk, vagy mert nem magyar hangzásu a nevük. Akik hiába tanulták meg a történelemből a tanulás szabadságának százesztendő elvét, akik nem kereshetik föl azokat az iskolákat, amelyekbe az otthon meghitt beszéde, az anyatejjel magukba szitt nyelv közössége a természet erejével hajtana őket. Rájuk és aggódó szüleikre gondolunk a Békességnek, a Szeretetnek ezen a gyönyörű ünnepén, hogy néhány megértő, testvéri szóval megnyugvást, türelmet, kitartást lopjunk a lelkeikbe. Higgyék meg, a román nép elgázoló többsége nem vállal közösséget a mai állapotokkal és ha a tisztultabb, bölcsőbb, emberségesebb fölfogás egyszer urrá lesz az államkormányzat óriási gépezete fölött: fölszikkadnak a könyvek és nem lesz többé szükségünk rá, hogy furcsa privilégiumaink jegyében emésztő harcokat vívjunk.

Becsüljétek meg a Szántóvetőt...

Amikor a szántóföldön
Rögök között botorkálva
Látjátok a Szántóvetőt,
Mintha menne s meg-megállna ...
Tarisznyába nyulva belé,
Valamit úgy hintve széjjel ...
Tudjátok-e, mit művel Ő
Verejtékes, kerges kézzel?

Ülteti az élet magját,
Melyért a szent „Miatyánkban“:
„Add meg a mi kenyerünket ...“
Könyörgenek a családban!
Isten keze munkál benne,
Hogy a kérés teljesüljön ...
Hogy szegénynek és gazdagnak,
Izes buzakenyér süljön ...

Munka közben, ha lássátok,
Vegyétek le a kalapot.
Isten után az élthez
Ő nyújt bázist, nyújt alapot ...
Isten ments a gondolatától ...
Ha munkája megakadna,
Minden más munka a földön ...
S az élet is! megszakadna ...!

Ne mondja hát senki róla:
„Mit neken e kerges paraszt!“
Nélküle a buza földön
Gaz — teremne, s gyuló haraszt!
Becsülje meg az iparos,
A lateiner s kereskedő —!
Mindenki a nagy föld hátán —!!
Tiszteletet érdemel Ő ...!!

Az a munka, melyet végez:
Az életnek borsó, sója ...!
Áhitattal teljete el ...
Ha valahol szóltok róla ...

Szárhegy.

Angi Balázs.

Mindig szép fehér és izletes kenyeret ehetik, ha terményét a tekerőpataki uj hengermalomban örölteti. Ugyanott liszt és korpa.

Miért nem szeretem a sajtot?

(Egy uradalmi őrök naplójából.)

... Szerettük egymást Mancival, az ispán egyetlen leányával nagyon. Ő az én jószabásu bricseszeimről emlékezett meg; én meg a kicsi szarvasbőrbetétes lakkeipőcskét dícsértem áhitatos rajongással, amint esténként ott üldögélünk az ispánék előtt lévő kőpadon.

Mondom, az idillünk zavartalan lehetett volna, ha a faluban élő nagyfejű lódoktor szintén fel nem fedezte volna azokat a bizonyos kicsi cipőcskéket. Denique neki is tetszett Mancika.

De ami még nagyobb baj volt, az ispán atyátlan kemény szíve, aki inkább a már kész lódoktor nézte szívesen lánya körül, mint engem, a simára fésült uradalmi őrököt, akit egyáltalán nem tartott méltó pártinak lánya számára.

— Ugyan kérem — mondta olykor — Ön nem is gazdának való, menjen inkább a minisztériumba, ott még karriert csinálhat... Maga még hajtani sem tud... Mondja, mihez is ért maga tulajdonképpen? ... Mióta a tejjgazdaságot a kezére bízta, az is züllik állandóan vissza.

Ebben tökéletesen igaza volt az öregnek. Dacára a szép mintagazdaságnak, a kegyelmes ur állandó káromkodásának, az uradalom minden ágára ráfizettek, csak épp a tejjgazdaság, illetőleg a sajtgártás virágzott. S most egy idő óta, — az Isten tudja miért — ez is pangani kezdett. Nem tudom, az emberek untak-e rá a sajtra, (pedig éppen olyan bűdös volt, mint azelőtt), vagy a tehének az emberekre, de a sajtok nem fogyott úgy, mint azelőtt. Az ispán állandóan engem szidott, hogy én vagyok az oka, tönkre teszem az általa felvirágoztatott sajtgárat.

— Nem is lesz ennek jó vége, majd meglátja, kérem! De magának se ám! — mondta. (Csak most látom, hogy mennyire igaza volt az öregnek.)

Közben eljött a tavasz, a rügyfakasztó tavasz és a tavasszal együttjáró nagy állatvásár és tejjgazdasági kiállítás. Az öreg már hetekkel előbb fel-felrándult ez ürügy alatt Budapestre (az orfeumba) s otthon nagy szakértelemmel válogatta ki a tenyésztőanyagot s rendelkezett, szidott és buzdított bennünket.

Nekem is a lelkemre kötötte egyik nap, mielőtt hosszabb időre elutazott volna:

— Csináljon maga is valamit azzal a sajttal, az Isten áldja meg! Szedje össze magát, legyen ott a tej beosztásánál, ne csavarogjon mindig másfelé. Ennekem ma ki kell utaznom a nagy komlóvásárra Ausztriába s onnan egyenesen megyek fel Budapestre a kiállításra. De azt mondom, itthon rend legyen! Vigyázzon magára — és a majorra.

Az öreg elutazott s mi Mancival, tavaszi légtől kábultan, jártuk a múlt évi avart, vagy egyéb szórakozás hiányában a foxterrier kutyákat hecceltem össze.

Egyik nap, amint átmegyek az öreg parádés istállóján, a Pista kocsis ágya fölött ott látok lógni egy cifrán kilyuggatott lóbőrt. Isten tudja, mióta lóghatott ottan, de már jó avas volt. Jó lesz a kutyákat összeheccelni — gondoltam magamban — s levágtam belőle egy darabot.

Amint megyek a kutyák felé, eszembe jut a kiállítási sajtanyag, most áll éppen az előmelegítő üstben. Oda szaladok, lekapom a fődőt, belebabrálok a hőmérővel, ugyan hány fok lehet? A lóbőrdarabot a balkezemből ki akarom tenni, mikor hopp! — beleesett a tejbe.

Szent Isten, végem van! Mi lesz most? Mit csináljak? Körülszaladgálom a tejkamrát, keresem a sajtkanalat, sehol semmi. Rohanok ki, sehol senki. Végre egy drótot találok, megörbitem s egy kétségbeejtő félórai turkálás után, sikerült a szép fehérre főtt lóbőrt kihorgásznom.

Izzadva tántorogtam ki a tejkamrából. Hálát adtam az Istennek, hogy senki sem látott.

Hanem, mi lesz a tejből? Oda a kiállítási sajt! Szóljak a sajtmesternek? Öntsük ki ezt a pánaszos tejet? Megtudja az öreg, hogy

elcsapat menten! Itt hagyjam Mancit?... Nem, nem, inkább nem szólok senkinek. Hallgatók szépen, csendesen. A kiállítási sajtunk vége, az bizonyos. Az öreg leszid, az még biztosabb, de más baj nem lesz. Esetleg még sikerülhet a sajtmesterre kenni a dolgot. Elvégre ők is elronthatták a sajtot.

Igy némileg megnyugtattam magam, de hogy még könnyítsek a lelkemen, elmeséltem a dolgot Mancinak is. Ugy tetszett neki a dolog, hogy a könnyei potyogtak a kacagástól.

— Ugyan az egész semmi, csak nem kell szólni a papának, talán észre sem veszi.

Hanem azért szívszorongva vártam a fejleményeket.

*

Az öreg oly jókedvvel jött meg a kiállításra, amilyenben még nem láttam soha. Olyant ütött Mancit előtt a vállamra, hogy majd leültem bele.

— Brávó, fiatal ember — mondta. — Most aztán kitett magáért. Nagyon jó volt! Megnyertük a legnagyobb aranyérmet! (Csak néztem, hogy az öreg beszél-e félre, vagy én álmodom.)

A kegyelmes ur csak úgy hizott a büszkeségtől! Mindenki a mi sajtokat dícsérte. A kóstolásnál a zsűri egészen odáig volt! (Nem is csodálom — gondoltam — én sem lennék más képpen) Oly jóízű sajtot még nem ettem! Brávó, brávó, kedves öcsém uram. Azt hiszem, karácsonyra ispán lehet, csak aztán így tovább, tovább... de mondja csak, mivel csinálta azt a kedves pikáns zamatot abban a sajtban? (Még csak az hiányzik, hogy megmondjam)... Mondja, mit csinált?... Ja, ugy-e, ez az Ön titka, nem árulja el?... No, nem baj, csak így tovább. Karácsonyra ispánok leszünk biztosan — s megveregette a Mancit kipirult orcáját.

Zavarodott, kérő szemmel néztem Mancira, de ő bátorítólággal szorította meg a kezem.

— Gratulálok — kacagta pajkosan.

Én pedig e naptól fogva gyártottam a sajtot tovább a saját szisztémám szerint.

Minden tejbeoltás előtt levágtam egy darabot a bőrből a Pista ágya fölül. Morgott is érte, egyszer hallottam:

— Csak arra vónék kíváncsi, ki a fene hordja azt a bűdös lóbőrt? (Szent Isten, ha tudná!)

A bőrt ráfűztem egy darab spárgára s bele-bele lógattam a tejbe egy-egy félórára. Ha én nem mentem ki a sajtkészítéshez, nem sikerült, nem volt meg a kellemes íze. Valóságos nimbusz kezdett körülvenni. Sajtkirálynak kezdtek nevezni. A jószágfelügyelő nagy jövőt jósolt s a korai előléptetést helyezte kilátásba. A sajtok pedig fogyott erősen. Nem tudunk eleget szállítani. Már két új üstöt állítottunk fel a tejkamrában. Az uradalom hire lassan még külföldön is ismertté vált. Az ázsiónk szállt fölfelé rohamosan.

Mindenki ragyogó képpel nézegetett a jövő elé, csak engem mardosott a bizonytalanság... Mi lesz, ha elfogyott a lóbőr?!

Mancival is közöltem aggodalmamat, de ő megnyugtattott, hogy esetleg használhatjuk az ő varrógép szíjját, de én nem mertem az „anyagot” változtatni, nehogy egy újabb sajtfeleség álljon elő, majd inkább nézek valahol egy egész lóbőr után.

Pista utolsó bőrkészletét akartam elemelni, de ne adj Isten, hogy kiment volna az istállóból. Már pedig a dolog késedelmet nem szenvedhet, hát előtte akasztottam le a kilyuggatott bőrt s előtte fűztem át spárgával.

— Ezt a kis bőrt elviszem — mondtam neki. — A kutyákat akarom vele összeheccelni.

— Hát csak tessék, úgy sem veszem hasznát, a többi is mind elhordták — panaszkodott az öreg kocsis.

Igy aztán vigan lógattam bele a tejbe az „ízestőt”. De úgy látszik, hogy tovább hagytam benne, vagy mi, mert a madzag elmállott valahogy s a bőr az üstben maradt s a legbuzgóbb keresgélésem dacára sem tudtam előkotorászni. Bizonyosan szétfőtt, vagy legroszszabb esetben valamelyik városi ur fogja alá kerülni s mit tudják azok, hogy ez nem bele való-e. Így hát megnyugtattam, hogy semmi

baj sem lehet s ugylátszik, jól számítottam, mert nem is hallottam semmi gyanusat.

Az idő pedig haladt a kitűzött karácsony felé. Az értékem már magasan állt s ami a fő, Mancit a csendes társ (mert csak ő tudott a dologról), jobban szeretett, mint valaha. (Pukadozott is a lódoktor!)

Már karonfogva jártuk a majort szegélyező park utjait s szőttük a közeli nagy napok álmait, mikor az ispán nevenapján fene dolog történt.

A fényes vacsora után, amin ott volt az egész falu krémje, a jószágkormányzótól az utolsó segédjegyzőig mindenki, mondom, annyian, hogy még Pistát is befogta az ispán a felhordáshoz, mikor előhozakodik az öreg a sajttal.

— Eridj csak, Pista, hozzá fel egy jó érett sajtot, hadd élvezzük mi is.

Pista elnyargalt s öt perc múlva a szépen feltálatalt sajt ott terjengette pikáns illatát az asztal felett. Mindenki hozzálátott, csak Mancit és én nem nyultunk hozzá, hiába kínáltak bennünket. (Dejszen, eszik ám a fene belőle, gondoltam s néztem a vízfejű lódoktor, aki óriási darabokat hajigált le a torkán.)

Egyszerre csak prüszkölés, köhögés, ordítás és a lódoktor egy darab madzagra kötött bőrt huz ki a szájából...

Óriási elképedés! A Pista elordítja magát:

— Ni, a lóbőr!

Mancika leesett a székről a nevetéstől. A lódoktor elájult, emberorvosi kellett hozzá hívni. A jószágkormányzó szó nélkül elment. Az öreg a Pista fejéhez vágta a maradék sajtot. S én... én... csendesen megleptem. Még az éjjel odahagytam az uradalmat. Szerencsémre, mert mint később hallottam, az öreg halálra keresett.

Egy féleszfendő mulva szomorúan értesültem (s ez fájt nekem leginkább), hogy Mancika hozzámment a lódoktorhoz.

Ettől az időtől fogva nem tudom élvezni a sajtot s nem szívelhetem a lódoktorokat.

Ifj. Ágoston Ágoston.

Virágok.

Irta: Blum Sándor.

A természet örök törvénye szárnyat bontott az enyészet fölött. A rombolás munkáján ott ült a tavasz, az életet adó, enyhe aranyos napsugár. A felpattant rügyek milliói dús illatot küldtek a légbe, apró levelek csodálatos dalokat zengtek és a fészkeket elhagyó vándormadarak vídám csevegéssel jelezték ujjajottukat. Az enyészet ledobta magáról az elmúlás halotti képét, az újra zöldült erdő beleremegett a végtelenbe és az átalakulás hatalmas munkáját magához ölelte a természet.

Tavasz volt, új, nagyszerű, pompásan ragyogó tavasz. És ebbe a gyönyörű tavaszba mindenki belecsókolt a lelkét.

Elemér szobájába is üzenetet küldött a tavasz. Beleragyogott a szívébe, belelopta magát összetört, vívódó lelkébe, viaskodó, fájdó, sajdó, kínlódo életébe, amelyen keresztül gyűlölte az egész viágot.

Szagató fájdalmat táplált lelkében az átviharzott múlt, amely alaposan megtépásztta, megsebezte, halálra gyötörte testét.

— Elvesztettem, örökre elvesztettem — mondta kétségbeesett hangon a barátjának,

Az alkony ráborult a szobára. A tépelődő, vívódó férfi kétségbeesése a fejébe kergette a vért és testének minden forrósága az arcában égett. Felszakította az ablakot, hogy a beömlő levegő magával vigye égő fejének fájdalmait. Aztán oda ment egy cserép virághoz, ajkához emelte és rálehelte minden vágyát arra az egy szál virágra.

Nagyon szerette a virágokat. Egyetlen emléke ez az egy cserép virág volt, ami megmaradt egy leánytól, akit sohasem fog tudni elfelejteni.

Egyedül maradt. A vívódás mély barázdát szántott homlokára. Arcát beletemette a kezibe, a végnélküli fájdalmat akarta eltitkolni onnagya előtt.

Scoală - BCU Cluj-Napoca.

Mária asszony volt. Rákényszerített, ki-rőszakolt asszonya egy embernek, akivel nem tudott egy levegőt szivni. Beleálmodta magát abba a nagy, végtelen boldogságba, amit Elemér ígért neki. De a sors mást akart, a sors szeszélyes, az élet minden keserűségét, fájdalmát magával vonszoló láthatatlan örök misztikum.

De Máriának szíve volt. És nagy ábrándos lelke. Tudott tűrni is, szenvedni is, de most már elég volt, most már nem bírta tovább. Hófehér keze már nem tudott több könnyet letörölni az arcáról, nem bírta tovább a sok szenvedést. Fialtal volt és szeretni akart, nagy, csodálatos, forró szerelemmel. Ölelni, akiért tüzelt az ajka, akinek a nevét emlegette lázas, álmatlan éjeken. Asszony akart lenni, új lázas, égető, perzselő asszony.

És felkorbácsolt szenvedélye kiüzte, kergette, hajtotta új ismeretlen utak felé, a boldogság, az öröm tavaszába.

Mezőket, réteket hagyott el maga után, apró patakcskákon bukdácsolt keresztül és lihegő, forró, izzó szenvedéllyel itta magába a tavaszt, az életet. És utjában letépett minden virágot és nöött, egyre nöött a hatalmas csokor. Már ölébe kellett fognia. Vitte, cipelte, ziháló kebléhez szorította és ment, egyre ment tovább.

A szíve a torkában dobogott, Mit fog most mondani, meg fog-e bocsájtani neki, ha belép hozzá? Igen, ő telehinti virágokkal a szobáját, megsimogatja nagy bozontos haját, elmondja neki, hogy szenvedett, hogy nem bírta tovább, hogy nem tudott mást tenni, mint idehozni magát a tavasszal, az illattal, a virágokkal.

Benyitott a szobába. A nehéz függöny egészen ráomlott az ablakra. Félhomályban uszott a szoba.

Szeme rámeredt a fehér ágyra. Elemér ott feküdt benne.

Elsapadt, szinte fuldokolni kezdett. Csitt, ő beteg, alszik... Istenem, ha felébred.

Teleszórt virágokkal a szobát minden vázába jutott, még a szőnyeg is virággal volt borítva.

Az ágyhoz lépett. A csókjait akarta, az ölelését, a szerelmét a fiúnak.

Elemér nem mozdult.

Mária föléje hajolt:

— Elemér, nézd, én vagyok, virágot hoztam neked... feldiszipartam szobádat... hoztam jácintot, szegfűt, violát, égővöröset és halovány lilát... Elemér szólj hozzám... haragszol?... bocsáss meg nekem!... Ez a jéghideg márvány arc... Istenem!... Elemér!... hát koszorút hoztam neked?!

Életcirkusz előtt.

Gyergyó közönsége szeretettel emlékszik vissza Halmágyi Máriára, a nagyszerű, fekete kislányra, aki három év előtt, egy diákbál műsora keretében mutatkozott be nekünk verseivel. — A kislány azóta asszony s verseiben annyi a változás, hogy most egy G. betűt ír régi neve elé. Más-közlönben szorgalmasan dolgozik tovább s rövid időn belül második kötetével lép a közönség elé. — Alábbi kis versét igen hangulatosnak tartjuk.

Csindaratta, bumm. Besétálni tessék;
Itt látható a megnőtt Kötelesség.
Vállra leroskadt, zsugorodva térdel,
s a ponyván belül mégis alig fér el.

Csindaratta, bumm. Benn az Örömtörpe.
Csak úgy látják meg, hogyha jól figyelnek;
Testét a robot fonnyadóra törte,
s nem nagyobb, mint egy ma született gyermek.

Csindaratta, bumm. Látható az Ember.
Nagy rejtély, amit meg nem értek én sem.
Szemét lehunyja, tisztán látni nem mer,
de parancsszóra öldöklésre készen.

Csindaratta, bumm. Lépjen be, ki bátor.
Itt látható a ravasz Prédikátor.
Sima szavakkal átkos mélyelhintő,
nincs ügyesebb, gyorsabb kezű zsonglőr, mint ő.

Csindaratta, bumm. Benn van a Poéta,
nélküle hosszuk, sivarak az esték.
A szeme könnyes, s amikor dalolgat,
mindenki kacag: — Besétálni tessék.

Csindaratta, bumm. — És a fizetés
szót sem érdemel. Ami nyűg és rabság,
hitük, álmuk és fényes terveiket
az asztalomra sorra leolvassák.

A zsákmány.

(Igaz történet.)

Írta: Angi Balázs.

Jókedvű vadásztársaság gyülekezik egy — kis — hargitaalji városka végén. Hajtóvadászatra készülnek, ugyanis az a hír járja, hogy a Hargitát ellepték a vaddisznók!

Még nem teljes a társaság; néhány lusta kolléga után — mint rendesen — várakozni kell. Hogy a várakozás elviselhetőbb legyen, egyik városvegi vendégfogadóban megtelepszene, s mint ilyenkor szokás, hogy a szívek felmelegedjenek, a nyelvek feloldódjanak, „Snapszeresdit” játszanak, de nem 32 levelű bibliával, hanem talpraesett vaskos kis kupicákkal...!

Eleinte, mintha halotti torban volnának, kocogásuk kimért, csendes, de hamarosan felenged a feszültség, gyakrabban ürülnek a kupicák... s már a késlekedők miatti zsörtölődés is mintha kezdene alább szállani!

Egy kisebb csoportban kidagadt homloke-ekkel, csillogó szemekkel, természetellenes testtartás közepette, erőltet karokkal gesztikulálva ciceróz egy kolléga. Beszédéből könnyen kivehető, hogy valamelyik „tudományaktárnak” történész-professzora.

Messze előre révedezve a jövőbe, amint aposztrofálja a jelent, visszapillantásokat vet a múltba... s ez utóbbit addig-addig ismétli, amíg rajta veszít és önmagát is átadja a múltnak... Előbb az asztalra könyökölve, később a lécára dőlve, asztal alá szenderül...!

Résztvételnek híre helye sincs! A kollégák jót mulatnak rajta. Azonban midőn megérkezik az elmaradott, megkészt kollégák is, meglehetősen gondot okoz a mélyen hortyogó kolléga; aki oly ropogósan szedi a lélegzetet, hogy ha ezen műveletét fönn a Hargita tetején végezné, fölöslegessé válna minden hajtóvadászat, mert a vaddisznók a szélrózsa minden irányában hanyatt-homlok menekülnének tőle...!

Mint amikor a libák elesett társukat bambán körülállva, nyakukból kérdőjelet kunkorítanak, úgy álltak körül szinte tanácstalanul, hortyogó kollégájukat a hadba induló nimródok...

Amint így állanak, tétova bámészkodásukból ismerős köszöntésre lesznek figyelmesek.

„Jédus ágya meg magikat!”

Egyszerre mindenki a köszönés felé fordul és harsogó kacagással fogadják a köszöntést.

— Jézus hozta kijedtet „Jánosbá!” (János bá a Hargita vidéknek közismert, megtermett, félköttyűs, de midazonáltal teljesen megbízható, senkire nem veszedelmes „Csicsai János”-sa volt, akit félköttyűsége dacára, még a legkényesebb ügyekben is fel lehetett használni...!)

Csicsai János megérkezésére néhány kolléga fejében ördögi terv született meg, s hogy tervüket megvalósíthassák, Jánosbát mintegy bevonszolták a külső ivóba... ahol egy félli er adag jó erős bort tevén elébe, a következő párbeszédet folytatták le:

— Jánosbá! lőtünk egy vaddisznót, nem huzná e ki jó pénzért Somlyóra?

— Ki én, ha nem nehéz, egye meg a fenye a vaddisznóját! Mennyit adnak az Urak?

— Sokat Jánosbá, sokat! Két pengőt!!

— Még a Kálvárián is felhuzom érte...!

— Még egy felet igyék meg Jánosbá, addig mi felkötözzük a disznót.

— Megiszom én instálom két felet es, de osztán úgy kötöjzék fel azt a disznót, hogy ha elfut, nem felelek! Vakujuk meg, ha felelek!

— Ne féljen Jánosbá! Ugy meg van löve ez a disznó, hogy eszeágában sincs megfutamodni!

— Hát jó no, akkor már huzom es, amíg felmelegedik... Kini' vigyem Somojón?

— X. tanárné Önagyságához. Mondja meg, hogy az első vaddisznót férje, a Nagyságos ur lőtte... és a vadász urak felajánlják teljes egészében a Nagyságos asszonynak, csináljon vele, amit akar!

— Hát messzinek elég messze van, egye meg a fenye a disznóját, de két pengő se kutyá! s hátha még a naccságtól es kapok bár egy pengőt s oztán megvárom, míg a disznót felboncozzák... s ejjsze még abból es kapok valamit!

— Kap Jánosbá, kap, mindent kap, csak induljon már egyszer!

Amig az egyezség megkötődött... s Jánosbá megitta a borát, a hortyogó kollégát szépen elhelyezték a Jánosbá kocsijárá. Gallyakkal jól elborították, hogy se Jánosbá, se senki más a gallyakon át meg ne láthassa a zsákmányt. Jánosbának külön is a szívére kötötték, hogy be ne kukucskáljon a gallyak között, mert vaddisznót csak „ölés után” szabad nem vadász embernek megnéznie!

János bá tudomásul vevén a figyelmeztetést, megindult a zsákmánnyal Somlyó felé, a társaság pedig ropogós kacagást, hahotát előlegezve a disznó levételének pillanatához... vigan elindult az igazi vaddisznóvadászatra.

Jánosbá a jó nap fölötti örömeiben megelégedetten huzta nehéz terhét a kissé felfelé kaptató országon.

Midőn megérkezett X. tanár kapujához, a két kilométeres ut szülte verejtéket kabátujjával letörölvén homlokáról... hosszan, mélyen kifújva magát, bekocogott.

Amint végigdöcögött kocsijárá a hosszú udvaron, éppen szemben találta a Nagyságos asszonyt, aki meglepődve így szólt hozzá:

— Mi a csodát hozott, János bácsi?

— Én egy böcstelen nagy vaddisznót, hogy a fenye ette vóna meg a fajtáját es, olyan nehéz vót, hogy elig bérám kihuzni!

— Jaj szegény János bácsi, hogy elfáradhatott. (A szolgálóhoz fordulva) Julesa! hamar a János bácsinak kávét és pörköltet készíteni! Hogy meg lehet a szegény öreg éhezve!

— Kell a fenyének, Naccságos asszony! Én a vaddisznóból akarok jól lakni! Még ijen húst Isten uccsegéjen, nem ettem soha, vakujuk meg, ha ettem, nem én!

— Jól van, János bácsi, jól van! minden úgy lesz, amint kívánja. (A szolgáló felé fordulva) Julesa! szaladjon Orbán hentes úrhoz és mondja meg neki, kéretem szépen, szíveskedjen kijönni hozzánk, felvenni egy vaddisznót!

— János bácsi! addig legyen szíves, húzza hátra azt a disznót a gyümölcsösbe, hogy a legyek ne lepjék...!

— De mondja csak János bácsi, kifizette-e az uram kendnek a fuvardíjat?

— Fizette a fenyet! Még színét se láttam a Tekéntetes úrnak!

— Ne mondja János bácsi! Hát nem az uram küldte ki a disznót?

— Tuggy' az Atya, ki küldte; ejjsze huzsan es vótak, akik kütték!

— Persze, persze, az egész társaság küldte! Milyen figyelmesek, milyen udvariasak...! Istenem, Istenem! örülök neki, szép ajándék, kellemes meglepetés és mégis félek tőle... az a sejtelmem, hogy ebből a disznóból még vadászvascsorít kell vagy húsz ember számára készítenem! (János felé fordulva.)

— Tegye el ezt a pengőt János bácsi! azt hiszem, meg van vele elégedve, amiért fáradott?

János bá sunyi arccal zsebre vágta a pengőt, amelyet látnoki szemével már előre meglátott. Közben megérkezett a hentes patyolat fehér kötényesen, súlyos bárdal és villogó késsel a kezében, oldalán hosszú fenőacélt lógatva alá, s illőn köszöntve a Nagyságos asszonyt így szólt:

— Hogyan kívánja felvenni a disznót Nagyságos asszony? Tessék parancsolni!

— Teljesen Orbán úrra bízom; amint jónak látja, úgy készítse el!

— Rendben van, szólt a hentes és egy dzsiudzsi fogással felgurította a Jánosbá kocsiját... Jánosbá kocsiját féltve, felkiáltott, de zsörtölődni már nem volt ideje, olyan látvány tárult szemé elé. Megmerevedett vaddisznó helyett nyőszörgő, még mindig öntudatlan állapotban lévő emberi alak hentergett ki a zöld gallyak közül...! A Nagyságos asszony élesen, velőtrázóan felsikoltott... és támoilyogva fogózkodott bele egy a keze ügyében lévő körtefa gallyaiba... A hentes sóbálvánnyá merevedetten állott a csodálkozástól és rémülettől; kínos percek teltek el így... végre is Csicsai János nyerte vissza leghamarabb önuralmát s önértében vérig sértődve, megvető pillantást vetve a zsákmányra és részvétellel nézve végig a Nagyságos asszonyon, így szólt:

— Hogy a Márjája ne legyen! csak tuttam vóna! ugy huzatta magát, mintha igazi vaddisznó lett vóna! pedig... csak egy részeg disznó...!

Berkovits Lázár

órás és ékszerész

Gheorgheni, Fő tér.

Raktáron tart mindenféle svájci órát és ékszert. Kinaezüst és alpacca dísz tárgyak. Elvállal

jutányosan és felelősség mellett óra és ékszerjavításokat.

SZEMÜVEGEK MINDEN SZÁMBAN.

Vésnöki munkák a legszebb kivitelben készülnek.

Szakszerűen végez gramofon javításokat.

Meghívó.

„Borszék és Vidéke“ hitelszövetkezet
f. hó 29-én, az iskolánál, d. u. 3 órakor

felszámoló közgyűlést

tart, melyre a részvényesek tisztelettel meghívottnak. Ekkor, ha a közgyűlés tagok hiányában nem lesz határozatképes, 1928. január 29-én, s ha akkor sem, úgy március 1-én, a megjelent tagok számára való tekintet nélkül, kimondja a felszámolást.

Borsec, 1927. dec. 20.

Az igazgatóság.

Bizalommal vásárolhat
legjobb minőségű árut szolid áron
árusító

Vákár Fivérek

fűszer, csemege, ásványvíz és festékárú kereskedésében.

Egyike a legrégebben alapított piaci üzleteknek.

Óráat javít

szakértelemmel és jutányosan

Stein Salamon

órás és ékszerész (postával szemben)
Szemüvegek orvosi rendelésre.

Kreppapírok

legkülönbözőbb színben kaphatók a
Sándory könyvkereskedésben.

A
nyomda-
festéken ke-
resztül vezet az
ut a meggaz-
dagodás-
hoz.

Reklámozzuk cikkeinket!

30 év óta fennálló

legmodernebb anyaggal
villamerőre berendezett

Sándory

könyvnyomda és könyvkötészet

elvállal: mindennemű
nyomtatványt a legjűtá-
nyosabb árszámítás és
legkényesebb ízlést is ki-
elégítő kivitel mellett.

Családi nyomtatványok, gyász-
lapok 2 óra alatt készülnek.

Ne rendelje meg addig
nyomtatványait,
amíg áraján-
latot nem
kér

Sándory Mihály

könyvnyomdájától

Gyergyószentmiklóson.

Aragonit-diszmutárgyak,
közigazgatási nyomtatványraktár,
könyv-, papir- és írószerkereskedés.

Balázs Vilmos

sör, bor, szesz és szeszitalok raktára

Gheorgheni—Gyergyószentmiklós

A Bürger-féle marosvásárhelyi
sörgyár főlerakata.

Telefon 18.

A legmodernebb
gőzerőre berendezett sörtöltőde

Aragonit dísz tárgyak

Sándory könyvkereskedésben.

Első

16-4

Gyergyói Temetkezési Vállalat

Özv. Szenkovits Jenőné

Arany János-ut 4. szám alatt, a Zár-
dával szemben levő utca.

Olcsó árak. Pontos kiszolgálás.

Leghasznosabb

karácsonyi ajándék

egy pár tartós **hócipő** vagy egy pár **sárcipő**, melyet

Barna István bőrkereskedőnél

szerezhet be **legolcsóbban**, hol **bőr** és **talpáru** is
a legjutányosabban vásárolható.

3-3

Tehát cipésmester urak se feledkezzenek meg róla.

5000 Lei vásárlásnál egy pár cipőhöz való anyag ingyen.

**Egy kifogástalanul jó karban levő luxus szán
és egy egyes hám eladó.** Értekezhetni a Sándory-nyomdában.

Értesítés! Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására
hozni, hogy Gheorgheni (Gyergyószentmiklós) a
Fogarassy-utca 8. szám alatt, közvetlen a róm. kath. plebánia mellett levő

„KEGYELET“ dísztemetkezési vállalatot

megvettem és azt szolid és becsületes alapon tovább vezetem úgy, hogy
a n. é. közönség b. bizalmát minden tekintetben ki fogom érdemelni.

Elvállalok e szakmába vágó mindennemű megbízatást; személyesen ren-
dezem a ravatalozásokat és temetéseket helyben és vidéken díszes üveges gyász-
kocsival.

Raktáron tartok dus választékban minden néven nevezendő temetkezési
cikket a legegyszerűbbtől a legdíszesebb kivitelig, u. m.: minden méretű fe-
nyőfa-, tölgyfa-, tapétás vagy fémmel bevont és érckoporsót; tüll és selyem szem-
fedele, alsólepedőt, párnát, harisnyát, cipőt, gyászszekendőt, fejkendőt, női gyász-
fátyolt, karfátyolt, menyasszonyi fát, mirtuszcsokrot és koszorút; keresztelő-gyer-
tyát, vásznat és szalagot; templomi gyertyát minden vastagságban; sarkosorút és
szalagot tetszésszerűt felirattal, stb.

Elvállalok hulla-exhumálásokat és azoknak szállítását.

10-2

Előzékeny kiszolgálás!

Olcsó szabott árak!

Kérve a n. é. közönség szíves pártfogását, maradok teljes tisztelettel:

FILÓ KÁROLY, „KEGYELET“ dísztemetkezési vállalat tulajdonosa.